

Ulykke for os at ville agere en større Magt, end vi i Virkeligheden ere. Jeg kunde ogsaa tro, at man paa en Række af Samfunds-omraader kan paaapege lignende Forhold. Det er ikke særegent for vort Land, det er noget, hvorunder saa at sige ethvert lille Land lider, at det heller vil efterligne de store Lande, hvortil det mangler Betingelserne, end rette sig efter sine egne tarveligere Vilkaar. Jeg frygter for, at en Udvidelse af Repræsentationen vilde hidrage sit til at øge denne Storhedsfølelse, som paa mange Maader er en Hindring for vor Udvikling. Det er for mig et væsentligt Moment til de Betæneligheder, jeg har haft ved at gaa med til dette Forslag.

Smidlertid erkender jeg, at en Forandring maa vi nødbendigvis have. Jeg tror, at det, hvis det paa nogen Maade kan undgaaes, vilde være aldeles urimeligt endnu en Gang at gaa til Folketingsvalg med saa formidable Kredse, som vi have nu. Hvilken Vej man end vil gaa for at komme ud over denne Vanstælighed, erkender jeg, at vi bør gøre vort yderste, for at vi ved næste Valg kunne faa dette Misforhold rettet. Men for mig er det et Spørgsmaal, om man ikke kunde naa det ad en anden Vej end den, der her er foreslaaet. Der er jo 2 Beje; den ene har tidligere været foreslaaet, saa vidt jeg mindes fra den ærede Regerings Side endog saa et Par Gange, og den gaar ud paa at dele de største Kredse og lade det andet blive, som det er. Jeg tror ikke, at der er saa meget at indbende derimod nu som tidligere. Jeg har en Mistanke om, at naar man tidligere var en Modstander af denne delvise Omordning, var det, fordi man frygtede, at det vilde faa en uforholdsmæssig Indvirkning paa Partiforholdenes Udvikling. Jeg tror imidlertid ikke, at denne Frygt længere er til Stede nu; om vi paa den ene eller anden Side ere 5 eller 10 flere eller færre, tror jeg, er nogenlunde ligegyldigt for Stillingen i det hele taget. Jeg tror ikke, at det for Oppositionen gør fra eller til, om den for Næbtiffet bestaar af 60 eller 70 Medlemmer. Jeg tror, at de 60 kunde have gjort det ligesaa daarlige, som de 70 have gjort det. Ombødt tror jeg ikke, at det ligger det ærede Højremindretal stort paa Sinde, om det er 2, 2½ eller 3 Dusin. Det har vist sig, at det kunde klare sig baade med det ene og det andet Mindretal, og jeg antager ikke, at det vilde vinde i moralsk Styrke i nogen væsentlig Grad, selv om det fit sit Medlemsantal noget forøget, ikke en Gang om det blev med et saa stort Antal, som det blev anslaaet til af det ærede Medlem for Svend-

borg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro). I og for sig tror jeg altsaa ikke, at der er nogen Vanstælighed ved at gaa til en Rettelse af de værste af de Misforhold, som vi nu have. Hensynet til Partiforholdene tror jeg, som sagt, i alt Fald ikke vilde spille nogen Rolle, selv om det tidligere maaste kunde have været et Motiv til, at man ikke ønskede en saadan partiel Omlægning.

Men der er saa ogsaa en anden Vej, man kunde gaa, nemlig ved en Grundlovsforandring at forhøje Tallet 16.000 til f. Eks. 20.000, hvilket jo vilde svare til den nuværende Befolknings Størrelse med et Antal af 102 Kredse, eller maaste man vilde gaa lidt højere for at have noget at løbe paa overfor Fremtiden. Jeg har nok hørt Betæneligheder fremførte mod nu at gaa til en Grundlovsforandring paa et saadant bearændset Omraade, men jeg har ikke hørt fremhæve nogen egentlig Grund af nogen Styrke imod det. Jeg kan vel forstaa, at det kan være noget ubehageligt at give sig til at drøfte en Grundlovsforandring under den nuværende Situation — det erkender jeg, at jeg godt fortaar — men saaledes som Forholdene have udviklet sig her i Tinget, tvivler jeg ikke om, at man meget vel kunde opnaa en forholdsvis Forstaaelse om det, ligesom man maaste kan opnaa det om andre ligesaa vigtige Ting. Naar man, som det synes, her i Tinget har Tilbøjelighed til at flaa sig til No, til at søge Fred eller i ethvert Fald Hvile under den Art Grundlov, som har været prakticeret nogle Aar her i Landet, naar man kan gaa saa vidt i sin Kjærlighed til Grundloven, at man kan finde sig ganske rolig i dette og flaa sig til No i sælles Forstaaelse med det ærede Ministerium, kan jeg ikke tro, at Samvittigheden vil tage stor Skade ved, at der røres ved denne enkelte Grundlovsbestemmelse. Naar man fra alle Sider er enig om, at noget maa der gøres, naar man paa Forhaand er enig om, at det kun er dette ene Punkt, man indlader sig paa, og at der ikke er Tale om noget andet, kan jeg ikke skønne, at der kunde være nogen uoverkommelig Vanstælighed ved at faa Grundloven rettet paa dette ene Punkt. Jeg vil sige, at inden man ubetinget accepterer det foreliggende Grundlag, vilde jeg ønske, at man endnu en Gang tog under alvorlig Overvejelse, om man ikke kunde rette Misforholdet ved at gaa en af de to Beje, jeg her har gjort opmærksom paa, enten at gaa den af Regeringen tidligere foreslaaede Vej at rette Misforholdet der, hvor det er værst, og saa imødesee Udviklingen endnu en Tid eller ogsaa gaa til en Grundlovsforandring, hvorved man for-